Ciekawa idea przyświeca organizatorom konferencji organizowanej w dniach 16 - 17 stycznia 2020 r. przez trzy bardzo poważne instytucje naukowe: Instytut Centralny Archiwistyki w Rzymie (l'Istituto Centrale per gli Archivi - ICAR), rzymski uniwersytet "la Sapienza" (l'Università degli Studi di Roma "La Sapienza") oraz weneckie Ateneum (Ateneo Veneto - stowarzyszenie powstałe w 1812 r. z połaczenia Weneckiego Stowarzyszenia Medycznego, Akademii Fileretów oraz Weneckiej Akademii Literatury. Instytucja promująca naukę literaturę, sztukę i ogólnie kulturę w celu promowania solidarności społecznej- patrz Ateneo Veneto Wikipedia, widziano14.01.2020 r.)
Organizatorzy analizując społeczne funkcje archiwów od średniowiecza po czasy współczesne dzielą się spostrzeżeniami na temat ewolucji archiwów i archiwistów na przestrzeni dziejów. Wskazują na fakt, że w średniowieczu koncepcja archiwum opierała sie możliwość poświadczania praw i przywilejów posiadacza archiwaliów, ewoluując powoli w stronę coraz większego przekonania społecznego o przechowywaniu przez archiwa czegoś więcej, mianowicie dziedzictwa dokumentacyjnego. To ostatnie rozumienie funkcji archiwów pojawiło się u schyłku średniowiecza przekształcając się w pojmowanie archiwów w rezerwuar wiedzy pozwalający instytucjom nowożytnym na potwierdzanie supremacji rządzących ("księcia"). To sprawiło, że archiwa w wieku XVIII stały się pierwej sprawnymi "maszynami administracyjnymi", aby w końcu przekształcić się w źródło badań naukowych. Proces ten sprawił, że na przestrzeni dziejów w państwach włoskich powstały skoncentrowane skupiska archiwaliów państwowych. Ich spadkobiercami są współczesne archiwa. Od rewolucji francuskiej archiwa zaczęły pełnić także funkcję kontroli społecznej nad władzą. W wieku XX stały się fundamentem transparentnej administracji.

Konferencja składa się z zasadniczych trzech części. Część pierwsza poświęcona jest zagadnieniom tworzenia i przechowywania zasobów archiwalnych oraz roli jaką mogą one odgrywać we współczesnym społeczeństwie, a także temu jak archiwiści powinni odpowiadać na zmieniające się potrzeby użytkowników. Część druga poświęcona będzie roli i ochronie dokumentacji niepaństwowej. Część trzecia ma być poświęcona wzajemnym relacjom pomiędzy polityką udostępniania, prywatnością i zarządzaniem danymi osobowymi i drażliwymi. Poruszone także mają być kwestie technologii informacyjnych w obszarach związanych z tradycyjnymi archiwami oraz zasobami stricte cyfrowymi.
Przewidziano następujący porządek konferencji:
Wstęp: archiwa w historii (Gli archivi nella storia), Raffaele Santoro
Sesja pierwsza: Wielkie archiwa (Grandi archivi), moderator Gianni Penzo Doria
1) Republika Wenecka pomiędzy konstrukcją państwa a międzynarodową projekcją w aktach Archiwum Państwowego w Wenecji (La Repubblica di Venezia fra costruzione dello Stato e proiezione internazionale nelle carte dell'Archivio di Stato di Venezia), Raffaele Santoro i Giustiniana Migliardi,
2) Florencja pomiędzy średniowieczem a odrodzeniem w Aktach Archiwum Państwowego. Kierunki badawcze i projekty archiwalne (Firenze tra Medioevo e Rinascimento nelle carte dell'Archivio di Stato. Orientamenti di ricerca e progetti archivistici), Francesca Klein,

3) Archiwa i historia. Spuścizna, oferta kulturalna i publiczność w Archiwum Państwowym w Neapolu (Gli archivi e la storia. Il patrimonio, l'offerta culturale e il pubblico dell'Archivio di Stato di Napoli), Paolo Franzese e Lorenzo Terzi
4) Trzynaście stuleci w osiemdziesięciu trzech kilometrach pudeł turyńskich: bogactwa i luki spuścizny geologicznie warstwowej i jeszcze spora część do odkrycia (Tredici secoli negli ottantatre chilometri di scaffali torinesi: ricchezze e lacune di un patrimonio geologicamente stratificato, ancora in buona parte da studiare), Marco Carassi,
5) Spuścizna Archiwum Państwowego w Mediolanie i jego użytkownicy: analiza statystyczna (Il patrimonio dell'Archivio di Stato di Milano e i suoi utenti: un'analisi statistica), Marco Lanzini
Sesja druga: Miedzy publicznym a prywatnym (Tra pubblico e privato), moderator Stefano Vitali
6) Specjalna szkoła dla archiwistów i bibliotekarzy. Cechy pewnej historii (La Scuola Speciale per Archivisti e Bibliotecari. Lineamenti di una storia), Giovanni Paoloni,
7) Tysiące twarzy niepaństwowych archiwów: wartość dodana (I mille volti degli archivi non statali: un valore aggiunto), Micaela Procaccia,
8) Kobieca pamięć (La memoria al femminile), Manola Venzo,
9) Digitalizacja archiwum historycznego Banco di Napoli: technologia i narracja jako źródło pomiędzy archiwami a nowymi użytkownikami (La digitalizzazione dell'Archivio storico del Banco di Napoli: tecnologie e narrazioni come fonte fra archivi e nuovi pubblici), Sergio Riolo e Andrea Zappulli,
10) Wielkie Biblioteki i Wielkie Archiwa: odległość i bliskość (Grandi Biblioteche e grandi Archivi: distanze e vicinanze), Stefano Campagnolo
Sesja trzecia: Nowe wyzwania (Nuove sfide), moderator Giovanni Paolini
11) Archiwa na monitorze: oczekiwania irzeczywistość (Gli archivi nello schermo: aspettative e realtà del digitale), Stefano Vitali
12) Concordia discors [Zgoda w niezgodzie - grecka doktryna filozoficzna mówiąca o równowadze czterech żywiołów w przyrodzie-ab]. Pierwsze refleksje na temat półwiecza zakupów Archiwów Państwowych (Concordia discors. Prime riflessioni su mezzo secolo di acquisizioni documentarie degli Archivi di Stato), Leonardo Mineo,
11) Dokumentacja masakr i terroryzmu pomiędzy dyrektywą Renziego [postępowanie z dokumentacją walki z terroryzmem - ab] a procesami cyfrowymi: możliwości i ograniczenia (Le carte sulle stragi e il terrorismo, tra " direttiva Renzi " e processi digitalizzati: possibilità e limiti), Benedetta Tobagi,
12) Ochrona danych osobowych a archiwa online (Protezione dei dati personali e archivi on line), Giulia Barrera,
13) Stosowanie algorytmów wielkich baz danych w dokumentacji archiwalnej (L'applicazione degli algoritmi di long data alla documentazione archivistica), Alessandro Codello,
14) Procesy telematyczne: przechowywanie i archiwizacja dokumentów (Il processo telematico: conservazione e archiviazione degli atti), Antonio Tallarida.

Konferencja porusza fundamentalne dla włoskiej archiwistyki problemy. Jeśli jednak się przyjrzeć, są to problemy o szerszym znaczeniu. Można je odnaleźć także w polskiej archiwistyce, choćby w dyskusji na temat postępowania z niepaństwowym i niesamorządowym zasobem archiwalnym czy problemami archiwum cyfrowego.

Konferencja odbędzie się w:
Ateneo Veneto
Campo San Fantin 1897, Venezia
Italia

Więcej: Gli archivi: arsenali della democrazia

oprac:
Adam Baniecki
AP Wrocław O/Bolesławiec